

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет економіки і управління

Кафедра Фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету економіки і управління

Віталій КАРПЕНКО

27 08 2024

СІЛАБУС

Навчальна дисципліна Податковий менеджмент

Освітньо-професійна програма Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Загальна інформація

Позиція	Зміст інформації
Викладач(і)	Матвійчук Леся Олексіївна
Профайл викладача	https://fbss.khmnmu.edu.ua/matvijchuk-lesya-oleksiyivna/
Е-mail викладача(ів)	matviichukl@khmnmu.edu.ua
Контактний телефон	
Сторінка дисципліни в ІСУ	https://msn.khmnmu.edu.ua/course/view.php?id=866
Навчальний рік	2024-2025
Консультації	Очні: середа, 6-я пара, 4-507; онлайн: за необхідністю та попередньою домовленістю

Характеристика дисципліни

Статус дисципліни	Форма навчання	Загальний обсяг		Кількість годин						Форма семестрового контролю			
				Аудиторні заняття				Семінарські заняття	Самостійна робота, в т.ч. ІРС				
		Кредити ЄКТС	Години	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття						
В	Д	4	120	54	36		18		66			+	
В	З	4	120	14	10		4		106			+	

Анотація дисципліни

Податковий менеджмент є важливою складовою системи управління національною економікою, що спрямована на вдосконалення податкової політики держави, підвищення її ефективності, пошуку організаційно-економічних механізмів гармонізації податкових відносин, які виникають на рівні держави та на рівні суб'єктів господарювання.

Мета і завдання дисципліни

Мета дисципліни. Оволодіння студентами базовими знаннями з розробки та реалізації управлінських рішень у сфері оподаткування, формування професійних навичок роботи у контролюючих органах, а також податкового регулювання і планування.

Завдання дисципліни. Вивчення теоретичних та організаційних основ податкового менеджменту, оволодіти законодавчими актами, діючими інструктивними та нормативними матеріалами; з'ясувати функції контролюючих органів з адміністрування податкових зобов'язань платників; з'ясувати форми і сутність управління податками на корпоративному та індивідуальному рівнях.

Очікувані результати навчання

Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: аналізувати тенденції та закономірності розвитку податкової системи; уміти пояснювати принципи, методи та інструменти податкового регулювання; володіти методичним інструментарієм у сфері податкового контролю; застосовувати набуті теоретичні знання для формування податкової політики; пояснювати та змістовно інтерпретувати отримані результати.

Тематичний і календарний план вивчення дисципліни

№ тижня	Тема лекції*	Тема практичного заняття*	Самостійна робота студентів		
			Зміст	Год.	Література
1	2	3	4	5	6
1	Теоретичні та організаційні основи податкового менеджменту		Опрацювання теоретичного матеріалу з Т1, підготовка до практичного заняття	3	[2, с. 8-27; 3, с. 9-30; 4, с. 36-51]
2	Теоретичні та організаційні основи податкового менеджменту	Теоретичні та організаційні основи податкового менеджменту	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т1, підготовка до практичного заняття	4	[2, с. 8-27; 3, с. 9-30; 4, с. 36-51]
3	Адміністрування податків, зборів платежів		Опрацювання теоретичного матеріалу з Т2, підготовка до практичного заняття	3	[1; 2, с. 27-39; 4, с. 79-91 10]
4	Адміністрування податків, зборів платежів	Адміністрування податків, зборів платежів	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т2, підготовка до практичного заняття	4	[1; 2, с. 39-56]
5	Податковий контроль		Опрацювання теоретичного матеріалу з Т3, підготовка до практичного заняття	3	[1; 2, с. 56-67; 4, с. 107-121]
6	Податковий контроль	Податковий контроль	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т3, підготовка до практичного заняття, підготовка до тестового контролю №1	5	[1; 2, с. 56-67; 4, с. 107-121]
7	Види перевірок податковими органами		Опрацювання теоретичного матеріалу з Т4, підготовка до практичного заняття	3	[1; 2, с. 68-101; 4, с. 99-106; 11]
8	Види перевірок податковими органами	Види перевірок податковими органами	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т4, підготовка до практичного заняття	4	[1; 2, с. 68-101; 4, с. 99-106; 11]
9	Порядок погашення податкового боргу		Опрацювання теоретичного матеріалу з Т5, підготовка до практичного заняття	4	[1; 4, с. 91-99;121-129]
10	Порядок погашення податкового боргу	Порядок погашення податкового боргу	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т5, підготовка до практичного заняття	4	[1; 4, с. 91-99;121-129]
11	Відповідальність за порушення податкового законодавства		Опрацювання теоретичного матеріалу з Т6, підготовка до практичного заняття	3	[1; 2, с. 126-133; 3, с. 136-145]
12	Відповідальність за порушення податкового законодавства	Відповідальність за порушення податкового законодавства	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т6, підготовка до практичного заняття, підготовка до тестового контролю №2, виконання кейсу 1	5	[1; 2, с. 126-133; 3, с. 136-145]
13	Корпоративний податковий менеджмент		Опрацювання теоретичного матеріалу з Т7, підготовка до практичного заняття	3	[1; 2, с. 152-171; 3, с. 151-171]
14	Корпоративний податковий менеджмент	Корпоративний податковий менеджмент	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т7, підготовка до практичного заняття	4	[1; 2, с. 189-192; 3, с. 208-215]

15	Податкові ризики		Опрацювання теоретичного матеріалу з Т8, підготовка до практичного заняття	3	[1; 2, с. 172-184; 3, с. 179-194]
16	Податкові ризики	Податкові ризики	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т8, підготовка до практичного заняття	4	[1; 2, с. 102-125; 3, с. 86-114]
17	Податкове планування		Опрацювання теоретичного матеріалу з Т9, підготовка до практичного заняття	3	[1; 2, с. 185-188; 3, с. 195-220]
18	Податкове планування	Податкове планування	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т9, підготовка до практичного заняття, підготовка до тестового контролю №3, виконання кейсу 2	5	[1; 2, с. 193-202; 3, с. 115-135]

Примітка: * Лекції проводяться щотижня по дві години, практичні заняття проводяться раз у два тижня по дві години по чисельнику чи знаменнику, відповідно до розкладу занять.

Політика дисципліни

Організація освітнього процесу з дисципліни відповідає вимогам положень про організаційне і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу <https://khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/normatyvni-dokumenty/polozhennya/pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu.pdf>, освітній програмі та навчальному плану. Студент зобов'язаний відвідувати лекції і практичні заняття згідно з розкладом, не запізнюватися на заняття, домашні завдання виконувати відповідно до графіка. Пропущене практичне заняття студент зобов'язаний опрацювати самостійно у повному обсязі і відзвітувати перед викладачем не пізніше, ніж за тиждень до чергової атестації. Термін виконання практичних завдань на практичному занятті вважається своєчасним, якщо здобувач виконав їх на наступному занятті після отримання завдання. До практичних занять студент має підготуватися за відповідною темою і проявляти активність. Набутті особою знання з дисципліни або її окремих розділів у неформальній освіті зараховуються відповідно до Положення про порядок перезарахування результатів навчання у ХНУ (вебсайт Університету (<https://khmnu.edu.ua/>) розділ «Нормативні документи», рубрика – «Положення», сторінка – «Положення про організацію освітньої діяльності»).

Здобувачі вищої освіти при вивченні дисципліни можуть користуватись власними пристроями (ноутбуками, планшетами, смартфонами). Власними пристроями можна користуватися як для роботи в системі Moodle, так і для доступу до зовнішніх інформаційних ресурсів, які необхідні для виконання практичних занять.

Під час роботи над практичними завданнями та кейсами студент має дотримуватися політики доброчесності, яка викладена у Кодексі академічної доброчесності учасників освітнього процесу Хмельницького національного університету (<https://vzia.khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/5/kodeks-akademichnovi-dobrochesnosti.pdf>). У разі виявлення плагіату здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має виконати завдання за новою темою.

Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за чотирибальною шкалою. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих позитивно з урахуванням коефіцієнта вагомості і встановлюється в автоматизованому режимі після внесення викладачем усіх оцінок до електронного журналу. Вагові коефіцієнти залежать від структури дисципліни і важливості окремих видів її робіт. При оцінюванні знань студентів використовуються різні засоби контролю, зокрема: усне опитування; засвоєння теоретичного матеріалу з тем перевіряється тестовим контролем; якість набуття теоретичних знань і практичних навичок перевіряється шляхом вирішення практичних завдань та кейсів. Оцінка, яка виставляється за практичне заняття, складається з таких елементів: знання теоретичного матеріалу з теми; вміння студента обґрунтувати прийняті рішення та розв'язувати практичні завдання.

Оцінювання знань студентів здійснюється за такими критеріями:

Оцінка за інституційною шкалою	Узагальнений критерій
Відмінно	Студент глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає грамотний, логічний виклад відповіді (як в усній, так і у письмовій формі), якісне зовнішнє оформлення роботи. Студент не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки. При відповіді допустив дві–три несуттєві <i>похибки</i> .

Добре	Студент виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання закономірностей тощо. Відповідь студента має будуватися на основі самостійного мислення. Студент у відповіді допустив дві-три <i>несуттєві помилки</i> .
Задовільно	Студент виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь студента будується на рівні репродуктивного мислення, студент має слабкі знання структури курсу, допускає неточності і <i>суттєві помилки</i> у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно	Студент виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка "незадовільно" виставляється студенту, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення дисципліни.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів *денної* форми навчання у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота	Самостійна, індивідуальна робота			Семестровий контроль (залік)
	Тестовий контроль		Кейси	
Усне опитування, практичні завдання (обов'язковий мінімум оцінок – 4)				
Т. 1-9	Т. 1-3	Т. 4-6	Т. 7-9	За рейтингом
ВК: 0,5	ВК: 0,2		ВК: 0,3	ВК: 0,0

Умовні позначення: Т – тема дисципліни; ВК – ваговий коефіцієнт.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів *заочної* форми навчання у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота	Самостійна робота		Семестровий контроль (залік)
	Контрольна робота		
Тестовий контроль	Якість виконання	Оцінка за захист	За рейтингом
ВК: 0,5	ВК: 0,25	ВК: 0,25	ВК: 0,0

Умовні позначення: ВК – ваговий коефіцієнт

Оцінювання тестових завдань

Тематичний тест для кожного студента складається з двадцяти тестових завдань, кожне з яких оцінюється одним балом (може бути інший варіант). Максимальна сума балів, яку може набрати студент, складає 20. Оцінювання здійснюється за чотирибальною шкалою. Відповідність набраних балів за тестове завдання оцінці, що виставляється студенту, представлена у нижченаведеній таблиці.

Відповідність набраних балів за тестове завдання вітчизняній оцінці

Сума балів за тестове завдання	1–10	11–12	13–15	17–20
Оцінка	2	3	4	5

На тестування відводиться 20 хвилин (для закритої форми тестів – по одній хвилині на кожне завдання). Правильні відповіді студент записує у талоні відповідей. При цьому усі графи для відповідей мають бути заповнені цифрами, що відповідають правильним, на погляд студента, відповідям. Через 20 хвилин студенти здають викладачу завдання з талонами відповідей. Викладач на наступному занятті оголошує результати тестування. Тестування студент може також пройти і в он-лайн режимі в модульному середовищі Moodle. При отриманні негативної оцінки, тест слід перездати до терміну наступного контролю.

Оцінювання кейсів

Максимальний бал за відмінне розв'язання кейсу складає 10 балів. Здобувач отримує бали відповідно до ієрархії, як результат виконання визначених у кейсі завдань:

Критерії відповіді	Сума балів за завдання	Оцінка
Уміння чітко виявляти проблеми, ґрунтовні оригінальні пропозиції щодо вирішення проблемної ситуації, заданої у кейсі, висока спроможність застосування здобутих теоретичних знань з дисципліни у практичних ситуаціях, використання цікавого додаткового фактичного матеріалу (наприклад, статистичних даних для обґрунтування власної позиції), уміння логічно, послідовно викладати своє бачення у процесі обговорення, здатність якісно подавати свою позицію у різних формах.	8-10	5
Уміння чітко виявляти проблеми, наявні пропозиції щодо вирішення проблемної ситуації, заданої у кейсі, наявність у відповіді теоретичних знань з дисципліни у практичних ситуаціях, уміння викладати власне бачення у процесі обговорення, результат виконання поданий у заданій формі.	5-7	4
Пропозиції, що частково вирішують проблемну ситуацію, задану у кейсі, присутність у відповіді теоретичних знань з дисципліни, але допущені суттєві недоліки щодо обґрунтування позиції, мови викладу, форм подання.	3-4	3
Пропозиції, що або взагалі не мають стосунку до вирішення проблеми або частково вирішують проблемну ситуацію, задану у кейсі, слабка присутність у відповіді теоретичних знань з дисципліни, допущені суттєві недоліки щодо обґрунтування позиції, що ставлять її під сумнів, мова викладу та форми подання лише частково відповідають професійному рівню або взагалі не відповідають.	0-2	2

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС встановлюється в автоматизованому режимі після внесення викладачем усіх оцінок до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС наведені у таблиці.

Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Інституційна шкала балів	Інституційна оцінка	Критерії оцінювання	
A	4,75-5,00	5	Зараховано	Відмінно – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навичок.
B	4,25-4,74	4		Добре – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками.
C	3,75-4,24	4		Добре – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками.
D	3,25-3,74	3		Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією.
E	3,00-3,24	3		Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
FX	2,00-2,99	2	Незараховано	Незадовільно – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни
F	0,00-1,99	2		Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни.

Підсумкова семестрова оцінка виставляється, якщо середньозважений бал, який отримав студент з дисципліни, знаходиться у межах від 3,00 до 5,00 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «задовільно, добре, відмінно», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом кількості балів відповідно до таблиці співвідношення.

Питання для підсумкового контролю з дисципліни

1. Теоретичні основи податкового менеджменту.
2. Види податкового менеджменту
3. Функції та принципи податкового менеджменту.
4. Інформаційне та правове забезпечення податкового менеджменту
5. Організація обліку платників податків у органах державної фіскальної служби
6. Порядок обліку платників податків - юридичних осіб та їх відокремлених підрозділів.
7. Порядок обліку самозайнятих осіб.
8. Державний реєстр платників податків – фізичних осіб.
9. Організація та інформаційно-нормативне забезпечення обліку податкових надходжень в Україні
10. Поняття та джерела погашення податкового боргу платника податків.
11. Податкова застава.
12. Адміністративний арешт та продаж активів платника податків

13. Розстрочення та відстрочення податкових зобов'язань або податкового боргу платника податків.
14. Поняття податкової перевірки та їх класифікація.
15. Порядок проведення камеральних перевірок
16. Порядок проведення документарних перевірок
17. Порядок проведення фактичних перевірок
18. Порядок оформлення результатів податкової перевірки.
19. Система податкового контролю: сутність та структура
20. Сутність та види податкового планування
21. Інструменти, принципи і методи податкового планування
22. Організація процесу податкового планування на підприємстві
23. Оцінювання результатів податкового планування
24. Особливості податкового планування сільськогосподарськими підприємствами
25. Сутність та причини виникнення податкових ризиків
26. Класифікація податкових ризиків
27. Податкові ризики сільськогосподарських підприємств
28. Управління податковими ризиками
29. Сутність та особливості корпоративного податкового менеджменту
30. Податкова політика підприємства
31. Податкове навантаження підприємства
32. Електронний кабінет платника податку
33. Податкова звітність

Рекомендована література

Основна література

1. Податковий кодекс: Кодекс від 2.12.2010р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2755-17>
2. Податковий менеджмент: навчальний посібник / А. В. Жаворонок, К. С. Шапошников, І. Я. Ткачук. Одеса: Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій, 2022. 220 с.
3. Мороз Е. Г. Податковий менеджмент : навч. посібник. Рівне : НУВГП, 2020. 412 с.
4. Купчак М. Я., Саміло А. В. Податковий менеджмент. Навчальний посібник. Львів, 2020. 85 с.

Додаткова література

5. Податковий менеджмент: навч. посібник / Д.І. Дема, І.В. Шевчук, Г.П. Мартинюк; за заг. ред. Д.І. Деми. К.: Алерта, 2017. 256 с.
6. Зайцев О. Податковий менеджмент: підручник Суми :Сумський державний університет, 2017. 412с.
7. Воронкова О.М. Податковий менеджмент в Україні: особливості, проблеми, перспективи: монографія. Ірпінь:НУ ДПС України. 2012. 396с.
8. Найденко О. Є. Податковий контроль : навч. посібник / О. Є. Найденко – Харків : Вид. ХНЕУ, 2012. 224 с.
9. Дубовик О. Ю. Податковий менеджмент у схемах і таблицях: навчальний посібник. Харків: Видавництво «ПромАрт», 2018. 248 с.
10. Матвійчук Л.О., Олійник Л.В. Трансформація податкової системи України: нові виклики для бізнесу. Інвестиції: практика та досвід. 2023. №11. С.31-36
11. Матвійчук Л., Олійник Л. Податкове навантаження вітчизняних підприємств в умовах воєнного стану: методичний аспект. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2022. № 3. С. 192-198.

Розробник

Погоджено
Гарант ОП

Зав. кафедри фінансів, банківської справи,
страхування та фондового ринку

к.е.н., доцент Леся МАТВІЙЧУК

к.е.н., доцент Інна ДОЦЕНКО

д.е.н., професор Ніла ХРУЩ